

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 27 MAART 2009 BETREFFENDE RADIO-OMROEP EN TELEVISIE, WAT BETREFT DE BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN BIJ TUSSENHANDELDIENSTEN DIE DE LICHAAMELIJKE, GEESTELIJKE OF MORELE ONTWIKKELING VAN MINDERJARIGEN KUNNEN AANTASTEN.

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet wijzigt het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met het oog op de bescherming van minderjarigen. Het ontwerp van decreet voert een decretale leeftijdsnorm van dertien jaar in voor de toegang tot tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft betrekking op het beleidsveld media en is gerelateerd aan het inhoudelijk structurelement "Mediabeleid".
2. In het Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029 (Parl.St. VI.Parl. 2024-25, nr. 31/1) zijn volgende passages terug te vinden:

"De laatste decennia hebben digitale schermen, smartphones en digitale media een onmiskenbare invloed gehad op het dagelijks leven, vooral onder jongeren. Het gebruik van die technologieën is sterk toegenomen, wat zowel positieve als negatieve gevolgen heeft voor hun ontwikkeling. Om meer inzicht te krijgen op de impact ervan, voeren we een algemeen onderzoek uit naar hoe digitale schermen en media het welzijn en gedrag van jongeren beïnvloeden. Dat onderzoek zal ons helpen eventuele negatieve gevolgen te identificeren en te bepalen welke acties of maatregelen we desgevallend kunnen nemen om het (mentaal) welzijn van onze jongeren te waarborgen. We vragen de federale overheid om de nodige stappen te zetten met het oog op het sneller en efficiënter implementeren van ons regionale beleid."

"Mediawijsheid en e-inclusie worden belangrijker, bijvoorbeeld bij het herkennen van en omgaan met desinformatie. Het Vlaams Kenniscentrum Digitale en Mediawijsheid speelt daarbij een belangrijke coördinerende en stimulerende rol. De uitbreiding van mediawijsheid met bijvoorbeeld algoritmewijsheid is noodzakelijk om de Vlaming ook weerbaar te maken ten aanzien van artificiële intelligentie. De publieke omroep, maar ook het onderwijs, speelt daarbij een belangrijke rol."

"We blijven inzetten op een sterke mediaregulator. We bekijken onder meer waar we de werking van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) kunnen verbeteren. We nemen de implementatie van en het toezicht op relevante Europese verordeningen mee in deze oefening."

3. In de beleidsnota Media 2024-2029 (Parl.St. VI.Parl. 2024-25, nr. 148/1) zijn volgende passages terug te vinden onder SD V.2 Waarborgen van een inclusieve mediaomgeving voor gebruiker en professional, OD V.2.1 We verhogen de mediawijsheid en zorgen voor een toegankelijker en veiliger Vlaams medialandschap:

"Daarnaast hebben sociale media ook impact op het welzijn van jongeren. Daarom zal ik samen met andere bevoegde ministers ook onderzoek voeren naar de impact van digitale media en schermgebruik op het welzijn en het gedrag van jongeren. Indien nodig koppelen we aan de vaststellingen gerichte beleidsmaatregelen om onze jongeren te beschermen."

Onder OD W.1.1. Toezicht houden op de naleving van de Vlaamse omroepregelgeving is volgende passage terug te vinden:

"Een van de kernopdrachten van de VRM is het toezicht houden op de naleving van de Vlaamse mediaregelgeving door de openbare omroeporganisatie, de particuliere radio- en televisiesector, de dienstenverdelers, de netwerkoperatoren en de videoplatformdiensten. In uitvoering van de Digitaledienstenverordening werd de VRM aangeduid als bevoegde autoriteit. In die hoedanigheid zal hij samenwerken met de digitaledienstencoördinator BIPT en met de andere bevoegde autoriteiten."

4. De BBT 2026 stelt onder SD V.2 Waarborgen van een inclusieve mediaomgeving voor gebruiker en professional, OD V.2.1 We verhogen de mediawijsheid en zorgen voor een toegankelijker en veiliger Vlaams medialandschap:

"In 2026 bouwen we resoluut verder aan het Vlaams actieplan Mediawijsheid 'Naar een veiligere online wereld', dat ik in 2025 nog zal lanceren samen met mijn collega-ministers van Welzijn, Jeugd, Gelijke Kansen, Innovatie, Onderwijs en Justitie. De Vlaamse Regering wil met haar digitale- en mediawijsheidsbeleid koploper zijn en elke Vlaming bereiken. In een wereld waar digitale media ons dagelijks leven doordringen en de grenzen tussen online en offline vervagen, is elke Vlaming gebaat bij sterke digitale- en mediawijze competenties. Elke Vlaming – jong, oud, kwetsbaar – moet de nodige instrumenten krijgen om kritisch, bewust en veilig te navigeren in de digitale wereld. Via dit actieplan zal ik vanuit mijn bevoegdheid omtrent mediawijsheid bekijken of en hoe we bestaande initiatieven versterken en nieuwe initiatieven ondersteunen."

5. Het Actieplan 'Veilig Online', dat op 19 december 205 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering stelt onder actie 1 'Effectieve handhaving van het regelgevend kader voor de bescherming van minderjarigen':

"De bescherming van minderjarigen in digitale omgevingen vergt een dynamisch regelgevend kader. Europese regelgeving zoals de Digitaledienstenverordening vormt een belangrijke basis, maar de effectieve toepassing en handhaving ervan vragen bijkomende aandacht, ook op Vlaams niveau."

Onder actie 2 'Evaluatie en versterking van het juridisch kader rond digitale risico's' is volgende passage te lezen:

"Vlaanderen onderzoekt welke digitale risico's vandaag onvoldoende worden afgedekt door het bestaande juridische kader. Op basis van deze analyse wordt geëvalueerd in welke mate de huidige regelgeving (on)toereikend is om deze digitale risico's effectief aan te pakken, en waar aanpassingen of versterkingen noodzakelijk zijn."

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

6. In Vlaanderen is sociale mediagebruik wijdverspreid, met een groot aandeel van de bevolking dat regelmatig actief is op platforms zoals TikTok, Instagram, Snapchat, Facebook en YouTube. 84% van de Vlamingen gebruikt dagelijks één of meerdere sociale mediakanalen of chatdiensten.¹ De SMI Barometer 2025, het jaarlijkse onderzoek van Arteveldehogeschool en handelsfederatie Comeos naar het sociale mediagebruik in België, voorziet cijfers per leeftijdsgroep over het sociale mediagebruik in België. Jongere gebruikers (16-24) geven de voorkeur aan Instagram (83,4% dagelijks gebruik), TikTok (71,5%) en Snapchat (70,7%), terwijl oudere gebruikers (25-39) vaker kiezen voor Facebook (75,7%) en WhatsApp (75,2%).²
7. Er zijn verschillende positieve effecten van sociale media. Contacten met vrienden via sociale media kunnen het sociaal kapitaal en het gevoel van verbondenheid versterken.³ Sociale media kunnen jongeren bovendien motiveren tot zelfontplooiing, informeren over maatschappelijke thema's en hen helpen om zich creatief te uiten. Ook voor kwetsbare groepen vervullen digitale netwerken een belangrijke sociale en emotionele functie: ze kunnen bijdragen tot inclusie, zelfexpressie en toegang tot steun.⁴
8. Diezelfde technologische vooruitgang kent echter ook een keerzijde. Desinformatie verspreidt zich snel via sociale media.⁵ Sensationele of bewust misleidende inhoud krijgt op deze platformen vaak voorrang, waardoor schadelijke trends sneller aan kracht winnen. Bovendien slaagt online radicalisering erin om via algoritmen extreme ideeën geleidelijk te normaliseren.⁶ Platformen zoals TikTok, Youtube en Instagram verspreiden schadelijke trends die gezondheidsrisico's inhouden en toxische schoonheidsidealen normaliseren.

¹ De Marez, L., Sevenhant, R., Denecker, F., Georges, A., Wuyts, G. & Schuurman, D. (2024). Imec.digimeter.2023. Digitale trends in Vlaanderen. Imec.

² Arteveldehogeschool. (2025). SMI Barometer 2025: Onderzoek naar het social mediagebruik en de impact van influencers in België.

³ Valkenburg, P. M. (2022). Social media use and well-being: What we know and what we need to know. *Current Opinion in Psychology*, 45, 101294. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.12.006>.

⁴ Schreurs, L., Meier, A., & Vandenbosch, L. (2022). Exposure to the Positivity Bias and Adolescents' Differential Longitudinal Links with Social Comparison, Inspiration and Envy Depending on Social Media Literacy. *Current Psychology*, 42(32), 28221–28241. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03893-3>.

⁵ Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). [The spread of true and false news online](#). *MIT News*. Colomina, C., Sanchez Margalef, H., & Youngs, R. (2021). The impact of disinformation on democratic processes and human rights in the world. European Parliament.

⁶ Baker, C., Ging, D., Brandt Andreassen, M. (2024). Recommending Toxicity: The role of algorithmic recommender functions on YouTube Shorts and TikTok in promoting male supremacist influencers. DCU Anti-Bullying Centre Dublin City University

9. Studies tonen aan dat sociale media de mentale gezondheid van jongeren kunnen schaden. Onderzoek wijst echter steeds op conditionele effecten: niet iedereen is kwetsbaar of elk gebruik is even kwetsbaar.⁷ Zo zijn er digitale ongelijkheidsfactoren die kunnen identificeren welke groepen van jongeren vatbaarder zijn voor de negatieve effecten van sociale media.⁸ Jongeren die komen uit een gezin van ouders die minder mediawijs zijn, hebben bijvoorbeeld meer kans om het gevoel te krijgen geen controle te hebben over hun smartphonetijd.⁹ Ook spelen de eigen competenties van jongeren een belangrijke rol. Jongeren die op een gezonde manier met hun emoties op sociale media omgaan, ervaren minder jaloezie wanneer ze zichzelf vergelijken met de perfecte plaatjes online. Daarentegen voelen jongeren die hier meer moeite mee hebben, zich vaak wel jaloers.¹⁰ Verder spelen ongelijkheden in digitale competenties een cruciale rol. Digitale geletterdheid van de thuisomgeving blijkt een belangrijke voorspeller van welzijn en mediagebruik.¹¹
10. Dit wordt ook bevestigd in het advies van de Hoge Gezondheidsraad van 4 december 2025 over de effecten van het gebruik van schermen en sociale media op jongeren.¹² De Hoge Gezondheidsraad concludeert dat de effecten van schermtijd en sociale media op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en jongeren matig zijn en sterk contextafhankelijk, maar identificeert wel fysieke risico's (o.a. slaapverstoring, oogvermoeidheid en myopie, sedentair gedrag) en psychosociale risico's (o.a. cyberpesten, sexting, grooming, blootstelling aan schadelijke inhoud zoals geweld, risicovolle challenges en eetstoornissen), met bijzondere kwetsbaarheid bij jonge kinderen en adolescenten. De Hoge Gezondheidsraad benadrukt tegelijk dat de verslechtering van mentale gezondheid van jongeren multifactorieel is en niet louter aan digitale media kan worden toegeschreven, wat relevant is voor de causaliteits- en proportionaliteitsafweging.
11. Het advies van de Hoge Gezondheidsraad roept niet op tot een verhoging van de minimumleeftijd voor toegang tot sociale mediaplatformen tot 15 of 16 jaar. Het advies pleit voor een geleidelijke toegang tot digitale media tussen 13 en 16 jaar, gekoppeld aan ouderlijke begeleiding en een verhoogde aandacht voor mediawijsheid.¹³
12. De Hoge Gezondheidsraad stelt wel expliciet dat kinderen onder 13 jaar doorgaans niet beschikken over de cognitieve en emotionele maturiteit om hun sociale-

⁷ Vandenbosch, L., Fardouly, J., & Tiggemann, M. (2022). Social media and body image: Recent trends and future directions. *Current Opinion in Psychology*, 45, 101289. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.12.00>; Lemahieu, L., Vander Zwalm, Y., Mennes, M. et al. The effects of social media abstinence on affective well-being and life satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *Sci Rep* 15, 7581 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41598-025-90984-3>.

⁸ JOP (2023). [JOP-monitor 2023, Jongeren in cijfers](#), p. 186 ev. en p. 219.

⁹ Rosiĉ, J., Schreurs, L., Janicke-Bowles, S. H., & Vandenbosch, L. (2024a). Trajectories of digital flourishing in adolescence: The predictive roles of developmental changes and digital divide factors. *Child Development*, 95(5), 1586–1602. <https://doi.org/10.1111/cdev.14101>

¹⁰ Schreurs, L., Meier, A., & Vandenbosch, L. (2022). Exposure to the Positivity Bias and Adolescents' Differential Longitudinal Links with Social Comparison, Inspiration and Envy Depending on Social Media Literacy. *Current Psychology*, 42(32), 28221–28241. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03893-3>

¹¹ Peeters H., 'Digitale ongelijkheid bij Vlaamse kinderen en jongeren' Mediapunt, 22 januari 2026,

<https://www.mediapuntvlaanderen.be/updates-analyse/digitale-ongelijkheid-vlaamse-kinderen-en-jongeren#meer-weten>

¹² Onderzoek is uitgevoerd en geïntegreerd op verschillende niveaus. Het HGR-advies is expliciet gebaseerd op een brede literatuurreview (met gedeeltelijke toepassing van de GRADE-methodologie) en expertinput, met aandacht voor recente studies, kwalitatief onderzoek en kwetsbare populaties, en met explicitering van beperkingen van het bewijs (o.a. zelfrapportage, cross-sectioneel onderzoek). Advies Hoge Gezondheidsraad over 'De effecten van het gebruik van schermen en sociale media op jongeren (2025)'. <https://www.hgr-css.be/nl/advies/9877/de-effecten-van-het-gebruik-van-schermen-en-sociale-media-op-jongeren> (hierna: "Advies Hoge Gezondheidsraad").

¹³ Advies Hoge Gezondheidsraad, p. 94.

mediagebruik zelfstandig te reguleren en om adequaat om te gaan met ongepaste of schadelijke inhoud. Er wordt benadrukt dat zeer jonge kinderen bijzonder kwetsbaar zijn en dat adolescenten zich in een ontwikkelingsfase bevinden waarin impulscontrole, risicobeoordeling en zelfregulatie nog niet volledig zijn uitgerijpt. Daarnaast wijst de Hoge Gezondheidsraad erop dat vroegtijdige blootstelling aan sociale media samenhangt met verhoogde risico's op problematisch gebruik, slaapverstoring, psychosociale druk, cyberpesten en confrontatie met ongepaste inhoud. Hoewel de effecten vaak contextafhankelijk en multifactorieel zijn, wordt benadrukt dat jonge kinderen disproportioneel kwetsbaar zijn voor negatieve invloeden van digitale omgevingen.¹⁴ Kinderen tussen 10 en 12 jaar zitten op cognitief vlak in een concreet-operationele fase. Dat betekent dat ze in staat zijn hypothetisch-deductief na te denken over concrete problemen en verschillende combinaties van redeneringen te evalueren. Ze kunnen zich echter makkelijk laten meeslepen in verhalen die er helemaal echt uitzien. Daarenboven hebben ze nog niet de vaardigheden om te begrijpen wat de gevolgen van gedrag kunnen zijn. Doordat ze sterk op zichzelf gericht zijn, is het moeilijker voor hen om zich te verplaatsen in de beweegredenen van anderen waardoor ze gevolgen van gedrag niet altijd goed inschatten. Daarenboven kan dit versterkt worden door rolmodellen die bepaald gedrag stellen zonder dat hier gevolgen aan gekoppeld zijn.¹⁵

13. Tegelijkertijd is het zo dat kinderen wereldwijd en in Vlaanderen op sociale media het slachtoffer waren van *grooming* en dat misdaadorganisaties de platformen gebruiken om kinderen voor criminele doeleinden te werven. Momenteel nemen de platformen onvoldoende maatregelen om deze maatschappij-ontwrichtende praktijken te stoppen. Daarnaast besliste de Europese Commissie al bijvoorbeeld om TikTok Lite niet in de Europese Unie toe te laten wegens het verslavende effect en negatieve gevolgen voor de fysieke en mentale gezondheid van gebruikers. Meer algemeen stelde de Commissie vast dat een aantal zeer grote online platformen onvoldoende maatregelen nemen omtrent de verspreiding van illegale inhoud binnen de EU op hun platformen. Bijvoorbeeld inzake gemanipuleerde seksueel expliciete afbeeldingen en materiaal van seksueel misbruik van kinderen. Deze risico's zijn dermate systemisch van aard dat de Commissie zich genooddaakt zag verschillende onderzoeken te openen en ook maatregelen te nemen ten aanzien van deze platformen.
14. Op heden is er geen wettelijke leeftijdsgrens die de toegang tot sociale mediaplatformen verbiedt. Artikel 8 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) stelt een leeftijdsgrens aan de mogelijkheid om autonoom toe te stemmen met de verwerking van persoonsgegevens door aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij (zoals sociale media). De algemene regel is dat een minderjarige de leeftijd van 16 jaar moet hebben bereikt om geldig te kunnen toestemmen. Lidstaten mogen die minimumleeftijd evenwel verlagen, op voorwaarde dat deze niet lager is dan 13 jaar. De federale kaderwet¹⁶ stelt dat minderjarigen in België vanaf 13 jaar kunnen instemmen met de verwerking van hun persoonsgegevens om gebruik te kunnen maken van diensten van de informatiemaatschappij, zoals sociale media. Dit is een

¹⁴ Advies Hoge Gezondheidsraad, p. 94.

¹⁵ <https://www.goedgezien.tv/nl-be/over-goedgezien/10/>

¹⁶ Art. 7 Wet 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, BS 5 september 2018.

algemene regel die beoogt de persoonsgegevens van de betrokkenen te beschermen.

15. Op basis daarvan hebben de meeste sociale mediaplatformen in hun gebruiksvoorwaarden een minimumleeftijd van 13 jaar opgenomen om een account te mogen aanmaken en de dienst te gebruiken. Deze grens wordt doorgaans door de sociale mediaplatformen als absolute ondergrens geformuleerd in de contractuele voorwaarden, zonder uitzondering voor ouderlijke toestemming. Dat betekent dat, hoewel de AVG toelaat dat onder de nationale digitale toestemmingsleeftijd verwerking kan plaatsvinden mits toestemming van de ouders, platformen er in de praktijk voor kiezen om hun dienst niet open te stellen voor kinderen jonger dan 13 jaar, ook niet met ouderlijke toestemming. Dit betekent ook dat platformen in principe niet wettelijk verplicht zijn om de leeftijdsgrens van 13 jaar te hanteren, zolang zij voldoen aan de vereisten rond ouderlijke toestemming. Het valt bijgevolg niet uit te sluiten dat in de toekomst sociale mediaplatformen deze leeftijdsgrens verlagen. Platformen moeten daarbij wel waarborgen dat minderjarigen onder de 13 jaar ouderlijke toestemming verkrijgen om een account aan te maken.
16. Ondanks dat de meeste sociale mediaplatformen een leeftijdsgrens van 13 jaar hanteren in hun algemene voorwaarden, geeft 84% van de ouders aan dat hun kind een eerste eigen account op sociale media aanmaakte voor de minimumleeftijd van 13 jaar. Volgens het Medianest rapport van 2025 ligt de gemiddelde leeftijd waarop kinderen en jongeren volgens hun ouders een eerste eigen account aanmaken op sociale media op 10 jaar en 3 maanden. Slechts 13% van de kinderen maakte hun eerste account aan vanaf dat ze de wettelijke minimumleeftijd bereikt hadden.¹⁷
17. Het toezicht op de naleving van de leeftijdsgrens van 13 jaar inzake de verwerking van persoonsgegevens berust bij de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). In de praktijk dienen we vast te stellen dat de handhaving beperkt blijft waardoor de feitelijke toegang van kinderen onder 13 jaar, ook zonder ouderlijke toestemming, tot sociale mediaplatformen veelvuldig voorkomt.¹⁸ In andere landen zoals het Verenigd Koninkrijk wordt die leeftijdsgrens strenger gehandhaafd. Zo heeft de Britse gegevensbeschermingsautoriteit, de Information Commissioner's Office (ICO), op 4 april 2023 een sanctie van 12,7 miljoen pond opgelegd aan TikTok voor schendingen van de GDPR-regels. De ICO stelde vast dat TikTok zijn diensten aan naar schatting 1,4 miljoen Britse kinderen onder de 13 jaar had geleverd en daarbij persoonlijke gegevens van deze kinderen heeft verwerkt zonder geldige ouderlijke toestemming en zonder adequate leeftijdscontrole. De toezichthouder oordeelde dat TikTok onvoldoende had gedaan om onder-13-jarigen van het platform te weren en geen redelijke maatregelen had genomen om ouderlijke toestemming te verkrijgen of te verifiëren, ondanks dat de eigen gebruiksvoorwaarden een minimumleeftijd van 13 jaar voorschrijven.¹⁹

¹⁷ Medianest Cijfers 2025. Onderzoek in Vlaanderen naar het mediagebruik van 0- tot 18- jarigen en mediaopvoeding in gezinnen. <https://www.medianest.be/onderzoek>

¹⁸ Zie randnummer 16; Medianest Cijfers 2025. Onderzoek in Vlaanderen naar het mediagebruik van 0- tot 18- jarigen en mediaopvoeding in gezinnen. <https://www.medianest.be/onderzoek>

¹⁹ https://ico.org.uk/action-weve-taken/enforcement/2023/05/tiktok/?utm_source=chatgpt.com

18. Aangezien veel kinderen toegang verkrijgen tot platformen vóór de leeftijd van 13 jaar blijkt de handhaving van zowel de sectorale leeftijdsgrens als de regels inzake gegevensbescherming ontoereikend. Een regelgevend ingrijpen is bijgevolg noodzakelijk.

Juridisch kader toegangsbeperking

19. Op 17 februari 2024 trad de verordening 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (hierna: "Digitaledienstenverordening") in werking. Het betreft een verordening die rechtstreeks toepasselijk is in alle lidstaten. Zij is bindend in al haar onderdelen en behoeft geen omzetting in nationaal recht. De Digitaledienstenverordening beoogt een volledige harmonisatie van de regels die van toepassing zijn op aanbieders van tussenhandeldiensten binnen de interne markt, met als doel een veilig, voorspelbaar en betrouwbaar online-ecosysteem te waarborgen, maar stelt geen uniforme minimumleeftijd vast voor toegang tot sociale mediadiensten.²⁰ Zij maakt een onderscheid tussen verschillende categorieën van tussenhandeldiensten (mere conduit, caching, hosting) en legt bijkomende verplichtingen op aan onlineplatforms en zeer grote onlineplatforms (VLOP's) en zeer grote onlinezoekmachines (VLOSE's), afhankelijk van hun rol, schaal en maatschappelijke impact. Het normatieve model is in belangrijke mate risicogebaseerd: hoe groter het bereik en de potentiële impact, hoe zwaarder de verplichtingen inzake risicobeoordeling, risicobeperking, transparantie en externe audit. Specifiek met betrekking tot minderjarigen bepaalt artikel 28 van de Digitaledienstenverordening dat aanbieders van voor minderjarigen toegankelijke onlineplatforms passende en evenredige maatregelen moeten nemen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen te waarborgen.
20. Op 14 juli 2025 publiceerde de Europese Commissie richtsnoeren inzake de toepassing van artikel 28 van de Digitaledienstenverordening betreffende de bescherming van minderjarigen online.²¹ Deze richtsnoeren geven richting aan de interpretatie en operationalisering van de in de Digitaledienstenverordening vervatte zorgvuldigheidsplichten. Zij concretiseren welke maatregelen als passend en evenredig kunnen worden beschouwd om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen te waarborgen, onder meer inzake leeftijdscontrole, standaardinstellingen, aanbevelingssystemen, ontwerpkeuzes en risicobeperking. De richtsnoeren bepalen evenwel geen geharmoniseerde leeftijdsgrens voor toegang tot onlineplatforms. Integendeel, zij verwijzen op dat punt naar nationale leeftijdsgrenzen: *"wanneer het Unierecht of het nationale recht, overeenkomstig het Unierecht, een minimumleeftijd voorschrijft voor toegang tot bepaalde producten of diensten die op enigerlei wijze op een onlineplatform worden aangeboden en/of weergegeven, met inbegrip van specifiek gedefinieerde categorieën onlinediensten voor sociale media."* De richtsnoeren stellen ook dat in het geval van zo een nationale minimumleeftijd, het gebruik van toegangsbeperkingen ondersteund door leeftijdsverificatiemethoden een passende en evenredige maatregel kan zijn om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen te waarborgen. Die verwijzing naar nationale of

²⁰ Zie overweging nr. 9 Digitaledienstenverordening.

²¹ Mededeling van de Commissie houdende richtsnoeren inzake maatregelen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging voor minderjarigen online te waarborgen, overeenkomstig artikel 28, lid 4, van Verordening (EU) 2022/2065, C/2025/5519,

Unierechtelijke minimumleeftijden moet worden gelezen binnen de grenzen van artikel 28 van de Digitaledienstenverordening. Artikel 28, lid 1, verplicht aanbieders van voor minderjarigen toegankelijke onlineplatforms om passende en evenredige maatregelen te nemen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen binnen hun dienst te waarborgen. De bepaling schrijft evenwel niet voor dat elke nationale leeftijdsgrens automatisch moet worden gehandhaafd via leeftijdsverificatie. De richtsnoeren hebben een belangrijke interpretatieve en handhavingsoriënterende waarde, maar vervangen de proportionaliteitsbeoordeling van artikel 28 niet. De keuze voor een concreet systeem van leeftijdscontrole moet daarom steeds worden beoordeeld in het licht van de aard van de dienst, de risico's voor minderjarigen, de beschikbare technische mogelijkheden, de effectiviteit van de maatregel, de beginselen van gegevensminimalisatie en de impact op de grondrechten van gebruikers. Om die reden schrijft dit ontwerp geen verplicht gebruik van officiële identificatiedocumenten, eID, rijksregisternummer of een andere specifieke verificatietechniek voor. De aanbieder moet een systeem van leeftijdscontrole voorzien dat effectief is om de leeftijdsgrens te waarborgen en tegelijk voldoet aan de vereisten inzake privacy, gegevensbescherming, veiligheid en gegevensminimalisatie. Daarmee wordt aangesloten bij het risicogebaseerde en proportionele normatieve kader van de Digitaledienstenverordening.

21. De handhaving ten aanzien van tussenhandeldiensten binnen het kader van de Digitaledienstenverordening is georganiseerd via een gelaagd toezichtmechanisme. Elke lidstaat heeft een digitaledienstencoördinator en eventuele andere bevoegde sectorale autoriteiten aangewezen die bevoegd zijn voor het toezicht op en de handhaving ten aanzien van aanbieders van tussenhandeldiensten die op zijn grondgebied gevestigd zijn. De bevoegde autoriteiten en de digitaledienstencoördinator werken samen met andere nationale autoriteiten in grensoverschrijdende dossiers. Voor zeer grote onlineplatforms (VLOP's) en zeer grote onlinezoekmachines (VLOSE's) berust de exclusieve toezicht- en handhavingsbevoegdheid bij de Europese Commissie. De Commissie kan in dat kader informatie opvragen, inspecties verrichten, voorlopige maatregelen opleggen en administratieve geldboeten opleggen bij niet-naleving van de in de Digitaledienstenverordening opgenomen verplichtingen, waaronder de verplichtingen inzake risicobeoordeling en risicobeperking met betrekking tot de bescherming van minderjarigen (artikel 28). De handhaving van verplichtingen die voortvloeien uit de Digitaledienstenverordening verloopt derhalve primair via dit geharmoniseerde Europese kader, met een duidelijke rolverdeling tussen nationale toezichthouders en de Europese Commissie.
22. In Vlaanderen is de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) aangeduid als bevoegde autoriteit in de zin van artikel 49.1 van de Digitaledienstenverordening in artikel 176/10 van het decreet van 17 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie. De aanduiding van de nationale digitaledienstencoördinator (BIPT), de werking en de samenwerking met de bevoegde autoriteiten zoals de VRM, is geregeld in het samenwerkingsakkoord van 3 mei 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (Digitaledienstenverordening).

23. De Europese Commissie heeft recent publiekelijk verduidelijkt dat lidstaten het recht hebben om een digitale minimumleeftijd vast te stellen voor hun burgers, op voorwaarde dat een dergelijke nationale regeling verenigbaar is met het Unierecht. Indien aan die voorwaarde is voldaan, zullen de nationale bevoegde autoriteiten instaan voor de handhaving van die minimumleeftijd voor de tussenhandeldiensten die onder hun bevoegdheid vallen. Voor de zeer grote onlineplatforms (VLOP's) zal de Europese Commissie toezien op de naleving overeenkomstig de Digitaledienstenverordening. De Europese Commissie benadrukte daarbij dat het aan de Europese Unie toekomt om te verzekeren dat platformen beschikken over toereikende leeftijdscontrole-instrumenten om een nationale leeftijdsgrens effectief uitvoerbaar te maken, en dat bijkomende verplichtingen voor de grootste sociale mediaplatforms uitsluitend kunnen voortvloeien uit de Digitaledienstenverordening.²² Deze verklaring volgde naar aanleiding van het wetsvoorstel dat goedgekeurd werd door Franse Assemblée Nationale. Het wetsvoorstel voorziet in een wettelijke leeftijdsbeperking van 15 jaar voor toegang tot sociale mediadiensten.

Intra-Belgische bevoegdheidsverdeling

24. De gemeenschappen zijn overeenkomstig artikel 4, 6° BHWI bevoegd voor "de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en de auditieve mediadiensten met uitzondering van het uitzenden van mededelingen van de federale regering". Dit omvat alle diensten, verstuurd via elektronische communicatienetwerken, die openbare informatie verspreiden en vanuit het oogpunt van degene die uitzendt, bestemd zijn voor het publiek in het algemeen of voor een deel ervan en geen vertrouwelijk karakter hebben, zelfs als het uitzenden op individueel verzoek gebeurt en ongeacht de daartoe gebruikte techniek.²³ De aspecten of functionaliteiten die geen bewegend beeld of geluid vormen, behoren als accessorium tot de mediabevoegdheid in zoverre zij functioneel en technisch geïntegreerd zijn in dezelfde dienst en de verspreiding en consumptie van audiovisuele of auditieve inhoud ondersteunen.²⁴

25. De bevoegdheid van de gemeenschappen omvat de regeling van videoplatformdiensten zoals Youtube, Instagram, Snapchat, X, TikTok, Facebook, enzovoort, zoals expliciet bevestigd door de Raad van State.²⁵ Het gaat over platformen waarvan de werking en het gebruik hoofdzakelijk zijn gericht op het aanbieden, verspreiden en consumeren van audiovisuele inhoud in de vorm van korte en langere video's, livestreams en andere vormen van bewegende beelden, al dan niet met geluid, bestemd voor het publiek in het algemeen of een deel ervan.²⁶ De audiovisuele component is daarbij niet bijkomstig, maar structureel

²² <https://www.euractiv.com/news/social-media-platforms-must-respect-frances-ban-for-under-15s-says-eu/>

²³ Toelichting, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 21, zie ook Grondwettelijk Hof, 14 juli 2004, nr. 132/2004, B.101-2 en 13 juli 2005, nr. 128/2005, B.7.1-2, Grondwettelijk Hof, 22 september 2004, nr. 155/2004, B.4.1 en 4.2.; Zo stelde de Raad van State in haar advies 52.043/3 punt 3.2.1.: "Dergelijke "functionaliteiten" of diensten kunnen als omroepdiensten worden gekwalificeerd indien ze vanuit het oogpunt van degene die ze aanbiedt, bestemd zijn voor het publiek in het algemeen of voor een deel ervan en indien ze geen vertrouwelijk karakter hebben, zelfs wanneer ze op individueel verzoek worden aangeboden. De techniek die voor de aanbieding van die diensten wordt gebruikt, is voor die kwalificatie niet relevant, ook al wordt de dienst aan een geïndividualiseerde ontvanger bezorgd (point-to-point)."

²⁴ Zo oordeelde de Raad van State in het verleden al dat teletekst eveneens tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort: Advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, 24 mei 1984, L.15468/8 blz. 13 en 14

²⁵ advies nr. 68.221/3 van 16 december 2020 van de Raad van State, randnummer 4 tem. 9.

²⁶ De Marez, L., Georges, A. & Sevenhant, R. (2026). Imec.digimeter.2025. Digitale trends in Vlaanderen. Imec., p. 19 en 27; De Standaard, 'Social tv', of hoe sociale media op tv beginnen te lijken: "Het zijn nu zenders die continu snelle filmpjes op hun

en dominant aanwezig in de architectuur, gebruikersinterface en economische logica van deze diensten. Daaruit volgt dat de gemeenschapsbevoegdheid zich uitstrekt tot de videoplatformdienst in haar geheel, en dus eveneens tot de tekstuele, fotografische en andere functionele componenten die in dezelfde dienst geïntegreerd zijn. Deze platformen behoren, behoudens strikt afgebakende functionaliteiten met een individueel en vertrouwelijk karakter zoals privéberichten, in hun geheel onder de gemeenschapsbevoegdheid.

26. De Raad van State heeft daarnaast expliciet verklaard dat een videoplatformdienst in de zin van artikel 2, 45°/1 van het Mediadecreet (en artikel 1, lid 1 a bis) van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten) een dienst van de informatiemaatschappij is die ook een 'tussenhandeldienst' is in de zin van de digitaledienstenverordening, waar de gemeenschappen bevoegd voor zijn.²⁷ De gemeenschappen zijn ook bevoegd voor de normering en het toezicht op tussenhandeldiensten in de zin van de Digitaledienstenverordening die geen videoplatformdienst zijn, maar die bewegende beelden of geluid doorgeven die bestemd zijn voor het publiek in het algemeen, of aan een deel ervan, en geen vertrouwelijk karakter hebben.²⁸ De essentiële kenmerken voor de aflijning van mediadiensten ten opzichte van telecommunicatie zijn volgens het Grondwettelijk Hof het criterium van de bestemming (voor het publiek in het algemeen) en het karakter van de informatie (openbare informatie).²⁹
27. De aan de deelgebieden toegewezen bevoegdheden moeten ruim en zinvol worden uitgelegd: ze zijn bevoegd om regels uit te vaardigen die eigen zijn of 'inherent' aan de hen toegewezen bevoegdheden.³⁰ De Vlaamse Gemeenschap is op grond van de voormelde gemeenschapsbevoegdheid inherent bevoegd om, met betrekking tot de activiteiten die onder haar bevoegdheid inzake audiovisuele en auditieve mediadiensten vallen, bijvoorbeeld een bindende minimumleeftijd op te leggen en maatregelen inzake leeftijdscontrole te nemen ter bescherming van minderjarigen. De Raad van State heeft naar aanleiding van de omzetting van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten³¹ reeds verschillende keren bevestigd dat de bevoegdheid inzake de bescherming van minderjarigen en de bevoegdheid om verplichtingen op te leggen om maatregelen te nemen inzake leeftijdscontrole om te waarborgen dat minderjarigen geen toegang krijgen tot inhoud die hun lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling kan aantasten onder de mediabevoegdheid van de Vlaamse gemeenschap valt, zowel in het kader van

gebruikers afvuren", 22 januari 2026.; X stelt zelf op zijn officiële platform dat het "nu een video-first platform" is, waarbij video centraal staat in het gebruik en de gebruikerservaring. [https://blog.x.com/en_us/topics/company/2023/transforming-the-global-town-square#:~:text=X%20is%20now%20a%20video,enabled%20long%2Dform%20video%20uploads.](https://blog.x.com/en_us/topics/company/2023/transforming-the-global-town-square#:~:text=X%20is%20now%20a%20video,enabled%20long%2Dform%20video%20uploads.;); Alle hier besproken diensten zijn opgenomen als 'video-sharing platforms' in de MAVISE-database van het European Audiovisual Observatory.

²⁷ Advies nr. 73.934/3 van 26 september 2023 van de Raad van State over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie tot gedeeltelijke uitvoering van [de] digitaledienstenverordening', opm. 3.8. en 3.9.; nr. 78.025/1/V van 12 augustus 2025 over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, met het oog op de gedeeltelijke uitvoering van de verordening (EU) 2024/900 van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame, van de Europese verordening mediavrijheid, en van de verordening artificiële intelligentie', opm. 3.1.3.

²⁸ Advies nr. 73.934/3 van 26 september 2023 van de Raad van State over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie tot gedeeltelijke uitvoering van [de] digitaledienstenverordening', opm. 3.8. en 3.9. Dit ligt in lijn met het arrest nr. 155/2004 van 22 september 2004 van het Grondwettelijk Hof, B.4.1 en 4.2.

²⁹ GwH nr. 132/2004 van 14 juli 2004, B.10.1 en B.10.2.

³⁰ Zie GwH 26 juni 1986, nr. 25.

³¹ De toepassing van deze richtlijn wordt onverlet gelaten door de Digitaledienstenverordening.

televisie-uitzendingen³² als in het kader van videoplatformdiensten^{33,34}. De Raad van State achtte in haar advies de gemeenschappen eveneens uitdrukkelijk bevoegd om het classificatiesysteem inzake films, met als doelstelling bescherming van minderjarigen, uit te breiden naar andere media binnen hun bevoegdheden.³⁵ De bevoegdheid om een bindende minimumleeftijd op te leggen ter bescherming van minderjarigen volgt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 februari 2005 omtrent de gemeenschapsbevoegdheid inzake sport (eveneens een culturele aangelegenheid in de zin van de Grondwet).³⁶

Beleidsmaatregelen en doelstelling

28. Voorliggend ontwerp van decreet voorziet in het nieuwe artikel 176/9/1 in een toegangsbeperking voor minderjarigen jonger dan 13 jaar ten aanzien van tussenhandeldiensten, vermeld in art. 176/9 of die worden aangeboden aan afnemers van de dienst die gevestigd zijn of zich bevinden in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten. De toegangsbeperking beoogt het gebruik van deze platformen onder de leeftijd van 13 jaar uit te sluiten. Deze beleidsmaatregel geeft uitvoering aan de aanbevelingen van de Hoge Gezondheidsraad die stelt dat het vastleggen van een duidelijke wettelijke minimumleeftijd een zichtbaar en breed gedragen sociaal-normatief kader creëert voor alle betrokken actoren, waaronder jongeren, ouders, scholen en gemeenschappen. Ook de Vlaamse Jeugdraad roept op tot een striktere

³² Artikel 42 van het mediadecreet: *“Televisieomroeporganisaties zenden, al dan niet op individueel verzoek, geen programma’s uit die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten, tenzij de televisieomroeporganisatie door selectie van de tijd van uitzenden, instrumenten voor leeftijdscontrole of andere technische maatregelen waarborgt dat minderjarigen die programma’s normaliter niet te horen of te zien krijgen. De maatregelen zijn evenredig aan de mogelijke schade die het programma kan berokkenen. Programma’s waarin pornografische beelden of beelden van nodeless geweld voorkomen, worden versleuteld uitgezonden of aangeboden, of worden onderworpen aan een doeltreffend ouderlijk toezicht.*

Televisieomroeporganisaties verstrekken voldoende informatie aan de kijkers over programma’s die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten door middel van een systeem dat het potentieel schadelijk karakter van de programma’s nader omschrijft. De Vlaamse Regering legt daarvoor de nadere voorwaarden en procedures vast.”.

³³ Artikel 176/4, §1 van het mediadecreet: *“Onverminderd de toepassing van artikel XII.17, XII.18, XII.19 en XII.20 van het Wetboek van economisch recht nemen aanbieders van videoplatformdiensten de nodige passende maatregelen om: 1° minderjarigen te beschermen tegen programma’s, door gebruikers gegenereerde inhoud en commerciële communicatie die hun lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten als vermeld in artikel 42 van dit decreet; [...]”; Artikel 176/4, §2 van het mediadecreet: “5° systemen voor leeftijdscontrole van gebruikers van videoplatformdiensten met betrekking tot programma’s, door gebruikers gegenereerde inhoud en commerciële communicatie die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kan aantasten tot stand brengen en gebruiken; [...] 7° systemen voor ouderlijk toezicht ter beschikking stellen die door de eindgebruiker van de videoplatformdienst worden beheerd voor programma’s, door gebruikers gegenereerde inhoud en commerciële communicatie die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten; [...]”.*

³⁴ Advies Raad van State, Ontwerp van Decreet betreffende de radio-omroep en televisie, Parl.St. VI.Parl. 2008-2009, Stuk 2014/1; Advies Raad van State, Ontwerp van Decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten), Parl.St. VI.Parl. 2020-2021, Stuk 644/1

³⁵ Zie adv. RvS nr. 64.800/VR van 5 februari 2019 een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van (...) tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de classificatie van films, vertoond in Belgische bioscoopzalen’, opm. 3.2.1.

³⁶ GwH 23 februari 2005, nr. 42/2005, B.6., B.7.1., Het Hof oordeelde immers dat het tot de kern van de bevoegdheid van de decreetgever inzake sport behoort dat hij “de sportbeoefening in het algemeen en de beoefening van bepaalde sporten in het bijzonder aan voorwaarden en beperkingen kan onderwerpen”. De reglementering van een sport impliceert volgens het Hof derhalve ook dat kan worden bepaald “aan welke voorwaarden de beoefenaars van die sport moeten voldoen”. Derhalve achtte het Grondwettelijk Hof de Franse Gemeenschap bevoegd om sportschutters te onderwerpen aan een vergunningsplicht, die onder meer een bepaalde minimumleeftijd vereist.

handhaving van de grens van 13 jaar.³⁷ Veel Vlamingen zijn zich onvoldoende bewust van bestaande leeftijdsgrenzen en er is onvoldoende handhaving. Een wettelijke minimumleeftijd kan de blootstelling aan risico's uitstellen en bepaalde negatieve effecten temperen. Ze creëert bovendien de ruimte om jongeren beter voor te bereiden op een bewuste en weerbare deelname aan sociale media, met een belangrijke rol voor ouders, onderwijsinstanties en organisaties die werken rond digitale opvoeding zoals Mediawijs.

29. Voorafgaand aan de keuze voor een decretaal verankerde toegangsbeperking zijn alternatieve beleidsopties onderzocht, met name sensibilisering, mediawijsheid, ouderlijke begeleiding en specifieke regulering op de inhoudelijke aspecten. Hoewel ouderlijke begeleiding en educatieve strategieën essentieel zijn, volstaan zij volgens meerdere studies niet om ontwikkelingskwetsbaarheden volledig te compenseren wanneer blootstelling op zeer jonge leeftijd plaatsvindt.³⁸ Onderzoek wijst uit dat, zelfs bij actieve ouderlijke betrokkenheid en media-educatieprogramma's, problematische effecten van vroeg gebruik kunnen blijven bestaan. Gedragsinterventies richten zich doorgaans op bewuste gedragsverandering, terwijl gewoonten mede worden gevormd door automatische en onbewuste processen die minder vatbaar zijn voor louter pedagogische sturing. Die alternatieven worden binnen de Vlaamse aanpak verder opgenomen, maar zijn onvoldoende om sluitende bescherming te bieden op dit moment. Door de leeftijdsgrens decretaal te verankeren wordt een duidelijke en juridisch bindende referentienorm gecreëerd die de rechtszekerheid verhoogt en effectieve handhaving mogelijk maakt binnen het bestaande toezichtskader, en wordt de beleidsdoelstelling gerealiseerd om minderjarigen structureel beter te beschermen tegen schadelijke onlineomgevingen.
30. Het advies van de Hoge Gezondheidsraad bepleit een leeftijdsgrens van 13 jaar voor niet-chatgerichte platformen, gevolgd door een begeleide en progressieve introductie met ouderlijke begeleiding, mediawijsheid en handhaving van de regelgeving. De onderliggende redenering is dat kinderen onder 13 jaar doorgaans niet beschikken over de cognitieve en emotionele maturiteit om hun sociale-mediagebruik zelfstandig te reguleren en om adequaat om te gaan met ongepaste inhoud. Boven die leeftijd wordt een algemeen verbod moeilijker afdwingbaar en is het aangewezen dat adolescenten stapsgewijs digitale burgerschapsvaardigheden ontwikkelen binnen een gereguleerd kader.³⁹
31. De invoering van een wettelijke leeftijdsgrens van 13 jaar voor gebruik van tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten, vormt een directe uitvoering van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde Actieplan Veilig Online. Daarin wordt vastgesteld dat de huidige sectorale leeftijdsgrenzen onvoldoende worden nageleefd, dat leeftijdscontrole ineffectief is en dat het bestaande regelgevingskader lacunes vertoont op het vlak van afdwingbaarheid.

³⁷ Digitale leefwereld: 'Jongeren willen meer grip op hun online leven', <https://vlaamsejeugdraad.be/nl/adviezen/digitale-leefwereld-jongeren-willen-meer-grip-op-hun-online-leven>; Advies 2510 'Digitale Leefwereld' van 5 november 2025, Vlaamse Jeugdraad.

³⁸ Advies Hoge Gezondheidsraad, p. 96.

³⁹ Advies Hoge Gezondheidsraad over 'De effecten van het gebruik van schermen en sociale media op jongeren (2025)'. <https://www.hgr-css.be/nl/advies/9877/de-effecten-van-het-gebruik-van-schermen-en-sociale-media-op-jongeren>, p. 94.

32. Voorliggend decreet voorziet niet in een algemene leeftijdsbeperking voor alle tussenhandeldiensten, maar beperkt zich tot tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten en daartoe op een limitatieve lijst worden geplaatst door de Vlaamse Regering. De maatregel is bijgevolg risicogebaseerd. De beleidsmaatregel vertrekt vanuit de logica dat een toegangsbeperking enkel gerechtvaardigd is wanneer het platform de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kan aantasten. Indien de tussenhandeldienst effectief voorziet in een veilige onlineomgeving, onder meer door passende moderatie, leeftijdsadequate ontwerpkeuzes en robuuste beschermingsmechanismen, zal de tussenhandeldienst niet worden opgenomen op de limitatieve lijst, dan wel daarvan worden verwijderd, en zal er geen toegangsbeperking gelden.
33. De limitatieve benadering maakt het mogelijk om proportioneel op te treden, en de maatregel nauwkeurig af te stemmen op het beschermingsdoel. Zij vermijdt een ongedifferentieerde beperking van digitale participatie en creëert tegelijk een duidelijke stimulans voor platformen om hun ontwerp en beleid af te stemmen op een hoog niveau van minderjarigenbescherming. Zo zijn tussenhandeldiensten bovendien verplicht om een hoog niveau van privacy, veiligheid en bescherming van minderjarigen binnen hun dienst te waarborgen voor jongeren tussen 13 en 18 jaar, in uitvoering van artikel 28 van de Digitaledienstenverordening.
34. De niet-naleving van dit decreet impliceert per definitie de niet-naleving van artikel 28 van de Digitaledienstenverordening. Daarom is artikel 52 van de digitaledienstenverordening inzake de sancties ook van toepassing.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact: kinderen, jongeren en minderjarigen (JoKER)

35. Het ontwerpdecreet strekt tot invoering van een toegangsbeperking voor tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten.
36. De maatschappelijke uitdaging situeert zich in de blootstelling van minderjarigen aan risico's in digitale omgevingen en in de vaststelling dat bestaande sectorale leeftijdsgrenzen in de praktijk onvoldoende worden nageleefd. Kinderen en jongeren vormen de primaire doelgroep van de maatregel, meer bepaald minderjarigen onder 13 jaar.
37. Wat betreft de effecten van de gekozen beleidsoptie wordt ingeschat dat de maatregel een positief effect heeft op de verwezenlijking van meerdere rechten uit het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 (IVRK). In het bijzonder draagt de maatregel bij tot de concretisering van artikel 3, dat voorschrijft dat bij alle maatregelen betreffende kinderen het belang van het kind een eerste overweging vormt, en van artikel 6, dat de Staten verplicht de ontwikkeling van het kind in de ruimst mogelijke zin te waarborgen. Door het gebruik van bepaalde tussenhandeldiensten onder de leeftijd van 13 jaar te beperken, wordt beoogd de vroegtijdige blootstelling aan schadelijke inhoud, verslavende ontwerpmechanismen en sociale druk uit te stellen, hetgeen kan bijdragen tot de bescherming van de geestelijke gezondheid en de evenwichtige ontwikkeling van het kind in de zin van artikel 24 (recht op gezondheid) en artikel

17 (bescherming tegen informatie en materiaal die schadelijk zijn voor het welzijn van het kind). De maatregel geeft tevens invulling aan de positieve verplichting van de overheid om kinderen te beschermen tegen geestelijk geweld, misbruik en exploitatie, zoals bedoeld in artikel 19 van het Verdrag, in een digitale context waarin risico's zoals cyberpesten, grooming en problematisch gebruik zich kunnen manifesteren. De beperking raakt aan de vrijheid van meningsuiting en toegang tot informatie (artikel 13) en aan de vrijheid van vereniging (artikel 15), maar deze rechten zijn niet absoluut en kunnen worden beperkt bij wet wanneer dit noodzakelijk is ter bescherming van de rechten en het welzijn van het kind. Het is net om die reden dat de Vlaamse Regering via het Actieplan 'Veilig Online' gekozen heeft om de leeftijdsgrens niet te verhogen. De gekozen regeling is proportioneel, omdat zij wettelijk is verankerd, een duidelijke leeftijdsdrempel hanteert, beperkt blijft tot een afgebakende lijst van hoogrisicodiensten en gericht is op het uitstellen, niet het volledig uitsluiten, van digitale participatie van de allerjongsten van onze samenleving. Daarmee wordt een evenwicht nagestreefd tussen beschermingsverplichtingen en participatierechten binnen het kader van het Verdrag.

38. Indien het huidige beleid ongewijzigd blijft, blijft de situatie bestaan waarbij een sectorale leeftijdsgrens van 13 jaar formeel geldt, maar in de praktijk onvoldoende wordt gehandhaafd. Dit impliceert dat kinderen onder 13 jaar in aanzienlijke mate toegang behouden tot platformen waarvoor zij ontwikkelingsmatig kwetsbaar zijn.
39. Wat betreft opvolging wordt voorzien dat de effecten van de maatregel gemonitord worden in samenhang met bestaand onderzoek naar de digitale leefwereld, onder meer via relevante jeugd- en kinderrechtenmonitoringinstrumenten. In het kader van de opvolging wordt aangesloten bij het participatietraject rond digitale weerbaarheid en digitaal welzijn bij kinderen en jongeren dat wordt georganiseerd in het kader van het actieplan 'Veilig Online'. Dit traject beoogt het welbevinden en de noden van kinderen en jongeren in hun digitale leefwereld systematisch in kaart te brengen en hen als volwaardige gesprekspartners te betrekken bij de verdere uitwerking en bijsturing van het digitale beleid. Door afstemming met het participatietraject binnen het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan wordt versnippering vermeden en wordt een coherent monitorings- en evaluatiekader uitgebouwd. De inzichten uit dit traject zullen worden meegenomen bij de evaluatie van de effecten van de leeftijdsbeperking en bij eventuele bijsturing van het decretaal kader.

Armoedetoets

40. Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets uitgevoerd.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginstel

41. De voorgestelde maatregel raakt in de eerste plaats aan het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie (artikel 10 EVRM, artikel 11 EU-Handvest, artikel 13 en 17 IVRK), in zoverre minderjarigen onder 13 jaar geen gebruik mogen maken van bepaalde sociale mediaplatformen en dus beperkt worden in hun mogelijkheid om informatie te ontvangen en zich via deze kanalen uit te drukken. Daarnaast is het recht op eerbiediging van het privéleven (artikel 8 EVRM, artikel 7 EU-Handvest) relevant, evenals het recht op bescherming van persoonsgegevens

(artikel 8 EU-Handvest), aangezien de maatregel indirect betrekking heeft op digitale participatie en gegevensverwerking. Tevens is het recht op ontwikkeling, gezondheid en bescherming tegen schadelijke invloeden (artikelen 3, 6, 19 en 24 IVRK) rechtstreeks betrokken.

42. De beperking van de vrijheid van meningsuiting en informatie is wettelijk voorzien, aangezien zij uitdrukkelijk in een decreet wordt verankerd. Zij dient een legitiem doel, met name de bescherming van de gezondheid, de rechten en vrijheden van minderjarigen en hun recht op ontwikkeling. De maatregel is beperkt tot een welbepaalde leeftijdscategorie (jonger dan 13 jaar) en tot een afgebakende lijst van als schadelijk aangemerkte sociale mediaplatformen. Er wordt geen algemeen verbod op internettoegang of digitale communicatie ingevoerd. Alternatieve informatiebronnen en communicatiemiddelen blijven toegankelijk. In die zin is de maatregel geschikt om het nagestreefde beschermingsdoel te bevorderen en proportioneel in omvang.
43. Wat het recht op privéleven en gegevensbescherming betreft, strekt de maatregel er niet toe bijkomende persoonsgegevens te verzamelen of te verwerken, noch legt hij een algemene verificatieplicht op die verder gaat dan wat reeds uit het Unierecht voortvloeit. De normatieve leeftijdsgrens beoogt net de blootstelling van jonge kinderen aan datagedreven platformomgevingen te beperken. De impact op het privéleven bestaat derhalve hoofdzakelijk in een beperking van toegang, niet in een uitbreiding van toezicht of gegevensverwerking. Deze passage moet zo worden begrepen dat het ontwerp geen specifieke technische methode voor leeftijdscontrole oplegt en niet verplicht tot het gebruik van het rijksregisternummer, de eID of een ander welbepaald identificatiemiddel. Het waarborgen van de leeftijdsgrens kan in de praktijk wel een verwerking van persoonsgegevens impliceren door de betrokken aanbieders van tussenhandeldiensten. Zij treden daarvoor op als verwerkingsverantwoordelijke en moeten de AVG naleven, in het bijzonder de beginselen van minimale gegevensverwerking, doelbinding, beveiliging en transparantie. De leeftijdscontrole moet beperkt blijven tot wat noodzakelijk is om vast te stellen of de gebruiker de leeftijdsgrens bereikt heeft.
44. Ten aanzien van het gelijkheidsbeginsel (artikelen 10 en 11 Grondwet, artikel 14 EVRM) maakt de maatregel een onderscheid op basis van leeftijd. Leeftijd is een objectief criterium dat in tal van rechtsdomeinen wordt gehanteerd om ontwikkelingsgebonden verschillen in bescherming en verantwoordelijkheid te reguleren. Het onderscheid berust op een redelijke en objectieve verantwoording, namelijk de vastgestelde ontwikkelingskwetsbaarheid van kinderen onder 13 jaar en de noodzaak om hen een verhoogde bescherming te bieden in digitale omgevingen. De leeftijdsgrens is uniform toepasbaar op alle minderjarigen onder 13 jaar en leidt niet tot een differentiële behandeling binnen deze categorie op basis van andere kenmerken. Het onderscheid is aldus pertinent en proportioneel in verhouding tot het nagestreefde doel.
45. Globaal genomen leidt de maatregel tot een beperking van bepaalde vrijheidsrechten van kinderen onder 13 jaar, maar deze beperking is wettelijk verankerd, gericht op een legitiem beschermingsdoel, proportioneel in reikwijdte en verenigbaar met het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie. De maatregel

versterkt tegelijk andere fundamentele rechten van minderjarigen, in het bijzonder hun recht op bescherming, veiligheid, gezondheid en ontwikkeling.

Budgettaire impact

46. Dit ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

47. Dit ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen. De Vlaamse Regering streeft ernaar, met het oog op een coherente bescherming van alle minderjarigen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, in overleg te treden met de bevoegde instanties van de andere gemeenschap teneinde een gecoördineerde toepassing van de leeftijdsgrenzen voor tussenhandeldiensten in dit tweetalige gebied te bevorderen.

Implementatie

48. De uitvoering van het decreet berust bij de Vlaamse Regering. Zij bepaalt de lijst van tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten.
49. Zoals reeds toegelicht bij de punten 20 tot 23 is de handhaving van tussenhandeldiensten binnen het kader van de Digitaledienstenverordening georganiseerd via een gelaagd Europees toezichtmechanisme. Elke lidstaat wijst een digitaledienstencoördinator en eventuele andere bevoegde autoriteiten aan die bevoegd zijn voor het toezicht op en de handhaving ten aanzien van aanbieders van tussenhandeldiensten die op zijn grondgebied gevestigd zijn. De bevoegde autoriteiten en de digitaledienstencoördinator werken samen met andere nationale autoriteiten in grensoverschrijdende dossiers. Voor zeer grote onlineplatforms (VLOP's) en zeer grote onlinezoekmachines (VLOSE's) berust de exclusieve toezicht- en handhavingsbevoegdheid bij de Europese Commissie. Het toezicht op de naleving van de toegangsbeperking, gebeurt binnen dit handhavingskader. De mediaregulators blijven de bevoegde instanties om toezicht te houden op de naleving van de digitaledienstenverordening voor de tussenhandeldiensten die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen. De Vlaamse Regulator voor de Media is aangeduid als bevoegde autoriteit zoals als vermeld in artikel 49 van de verordening.⁴⁰
50. Een tussenhandeldienst wordt bijvoorbeeld automatisch op de lijst, vermeld in artikel 176/9/1, §2 van voorliggend decreet, opgenomen wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit vaststelt dat die dienst geen passende en evenredige maatregelen neemt om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen te waarborgen, zoals vereist door artikel 28, lid 1, van de Digitaledienstenverordening. De naleving van artikel 28 wordt gecontroleerd door bevoegde nationale autoriteiten of door de Europese Commissie. Indien uit een beoordeling van een van die autoriteiten blijkt dat een tussenhandeldienst niet aan die vereisten voldoet, zal die dienst op de lijst worden opgenomen. De Vlaamse

⁴⁰ Art. 176/10 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

Regering kan zich bij de beoordeling beroepen op rechterlijke uitspraken, wetenschappelijke studies, gemotiveerde adviezen van expertenorganisaties, enzovoort. Bij die beoordeling wordt er getoetst aan de criteria die in de richtsnoeren bij artikel 28 van de DSA zijn uitgewerkt. Het betreft vooreerst de aard, de specifieke kenmerken, het beoogde of feitelijke gebruik, het bereik en de gebruikersbasis van de dienst, evenals de concrete risico's die daaruit voor minderjarigen voortvloeien. Vervolgens wordt nagegaan of de aanbieder, gelet op die risico's, effectieve en proportionele beschermingsmaatregelen heeft getroffen. Daarbij wordt gekeken naar: leeftijdsgeschiedte en privacy vriendelijke standaardinstellingen, het beperken van ongewenst contact en zichtbaarheid van accounts van minderjarigen, de wijze waarop aanbevelingssystemen zijn ingericht en of deze niet leiden tot verhoogde blootstelling van minderjarigen aan schadelijke inhoud, contacten of gedragingen, de beschikbaarheid van laagdrempelige meldings-, feedback- en klachtenmechanismen, en de aanwezigheid van interne governance, middelen en verantwoordingsstructuren die de bescherming van minderjarigen structureel verankeren in het ontwerp en de exploitatie van de dienst.

51. De lijstbenadering is aldus risicogebaseerd en dynamisch. Indien een tussenhandeldienst effectief voorziet in een veilige onlineomgeving door passende moderatie, leeftijdsadequate ontwerpkeuzes en robuuste beschermingsmechanismen overeenkomstig artikel 28 van de Digitaledienstenverordening en de toepasselijke richtsnoeren, is opname op de lijst niet aan de orde, dan wel kan de dienst van de lijst worden verwijderd. Omgekeerd kan opname of behoud op de lijst verantwoord zijn wanneer uit toezicht of handhaving blijkt dat de dienst, gelet op de risico's voor minderjarigen, tekortschiet op die punten. De maatregel sluit daarmee aan bij het bestaande Europese toezicht- en handhavingskader en vermijdt dat op Vlaams niveau een afzonderlijk normatief beoordelingskader zou worden gecreëerd naast de Digitaledienstenverordening.
52. De effecten van de leeftijdsbeperking worden opgevolgd in samenhang met bestaande monitoringinstrumenten inzake digitale leefwereld, mediawijsheid en kinderrechten. Bijzondere aandacht gaat naar de impact op de bescherming van minderjarigen, de effectiviteit van de lijstbenadering en eventuele onbedoelde neveneffecten op participatie en toegang tot informatie. De lijst van tussenhandeldiensten is dynamisch en kan op basis van gewijzigde omstandigheden worden herzien. De evaluatie wordt mede gevoed door onderzoek en door participatieve trajecten met kinderen en jongeren.

C. Totstandkomingsprocedure

53. De Inspectie van Financiën verleende een positief advies op 18 maart 2026
54. Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nummer 2026/93 van 24 maart 2026.
55. De Vlaamse Regering gaf haar eerste principiële goedkeuring aan dit dossier op 3 april 2026.
56. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens verleende advies nr. 2026/048 op 5 mei 2026.

57. De Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media verleende advies op 13 mei 2026.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

58. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

In artikel 176/9 wordt de verwijzing naar het begrip "omroepactiviteiten" opgeheven om een foutieve lezing te vermijden. Het begrip "omroepactiviteiten" kan zo geïnterpreteerd worden dat het uitsluitend betrekking heeft op het inhoudelijke aspect van de mediabevoegdheid en dat het niet de volledige Vlaamse mediabevoegdheid voor de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en de auditieve mediadiensten omvat, zoals bepaald in artikel 4, 6° BHWI⁴¹. Door de verwijzing te verwijderen, wordt verduidelijkt dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor alle tussenhandeldiensten die bewegende beelden of geluid doorgeven aan het publiek in het algemeen of aan een deel ervan, voor zover deze communicatie geen vertrouwelijk karakter heeft (cfr. artikel 4, 6° BWHI en arresten van het Grondwettelijk Hof).

Artikel 3

Eerste paragraaf:

In een nieuw artikel 176/9/1 wordt een toegangsbeperking ingevoerd voor minderjarigen jonger dan dertien jaar tot tussenhandeldiensten, vermeld in artikel 176/9 of tussenhandeldiensten die worden aangeboden aan afnemers van de dienst die gevestigd zijn of zich bevinden in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten. Dit artikel is geïnspireerd op de beschermingsmaatregelen, opgenomen in artikel 42 en artikel 176/4, die ertoe strekken minderjarigen te beschermen tegen programma's, gebruikers gegenereerde inhoud en commerciële communicatie die hun lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling kunnen aantasten.

De Vlaamse Regering streeft ernaar, met het oog op een coherente bescherming van alle minderjarigen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, in overleg te

⁴¹ Deze interpretatie vloeit voort uit het feit dat het mediadecreet is opgebouwd volgens een drielagen-model (content – transmissie – netwerken) en dat de omroepactiviteiten in het mediadecreet geregeld worden in deel III "Radio-omroep en televisie", terwijl daarna nog o.m. volgen Deel III/1 (videoplatformdiensten), Deel III/2 (tussenhandeldiensten), Deel IV (Dienstenverdelers) en Deel V (Netwerken).

Zie bijvoorbeeld ook Raad van State, advies 68.221/3 van 16 december 2020 over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap 'tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie: "Indien het de bedoeling is om de activiteiten van videoplatformdiensten als omroepactiviteiten te beschouwen in de zin van artikel 2, 25°, van het Mediadecreet, rijst de vraag of in de definitie van het begrip 'omroepactiviteit' de laatste zin ("Omroepactiviteit wordt ook wel radio-omroep en televisie genoemd") niet moet worden weggelaten".

traden met de bevoegde instanties van de andere gemeenschap teneinde een gecoördineerde toepassing van de leeftijdsgrenzen voor tussenhandeldiensten in dit tweetalige gebied te bevorderen.

Tweede paragraaf:

Paragraaf twee voorziet dat de Vlaamse Regering een lijst vaststelt van de tussenhandeldiensten waarop de leeftijdsbeperking van toepassing is. Een tussenhandeldienst wordt bijvoorbeeld automatisch op de lijst, vermeld in artikel 176/9/1, §2 van voorliggend decreet, opgenomen wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit vaststelt dat die dienst geen passende en evenredige maatregelen neemt om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging van minderjarigen te waarborgen, zoals vereist door artikel 28, lid 1, van de Digitaaldienstenverordening. De naleving van artikel 28 wordt gecontroleerd door bevoegde nationale autoriteiten of door de Europese Commissie. Indien uit een beoordeling van een van die autoriteiten blijkt dat een tussenhandeldienst niet aan die vereisten voldoet, zal die dienst op de lijst worden opgenomen. De Vlaamse Regering kan zich bij de samenstelling van de lijst beroepen op rechterlijke uitspraken, wetenschappelijke studies, gemotiveerde adviezen van expertenorganisaties, enzovoort. Bij die beoordeling wordt er getoetst aan de criteria die in de richtsnoeren bij artikel 28 van de DSA zijn uitgewerkt. Het betreft vooreerst de aard, de specifieke kenmerken, het beoogde of feitelijke gebruik, het bereik en de gebruikersbasis van de dienst, evenals de concrete risico's die daaruit voor minderjarigen voortvloeien. Vervolgens wordt nagegaan of de aanbieder, gelet op die risico's, effectieve en proportionele beschermingsmaatregelen heeft getroffen. Daarbij wordt gekeken naar: leeftijdsgeschiede en privacy vriendelijke standaardinstellingen, het beperken van ongewenst contact en zichtbaarheid van accounts van minderjarigen, de wijze waarop aanbevelingssystemen zijn ingericht en of deze niet leiden tot verhoogde blootstelling van minderjarigen aan schadelijke inhoud, contacten of gedragingen, de beschikbaarheid van laagdrempelige meldings-, feedback- en klachtenmechanismen, en de aanwezigheid van interne governance, middelen en verantwoordingsstructuren die de bescherming van minderjarigen structureel verankeren in het ontwerp en de exploitatie van de dienst.

Derde paragraaf:

Paragraaf 3 stelt dat de aanbieders van de tussenhandeldiensten, vermeld in §1, verantwoordelijk zijn voor het nemen van passende en doeltreffende maatregelen om de naleving van de vastgestelde leeftijdsgrens te waarborgen.

De verwijzing naar punt 6.1.4 van de Richtsnoeren inzake maatregelen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging voor minderjarigen online te waarborgen, vastgesteld overeenkomstig artikel 28, lid 4, van Verordening (EU) 2022/2065, beoogt aan te sluiten bij het bestaande Europese kader. Daarmee wordt verzekerd dat de leeftijdscontrole in overeenstemming is met de beginselen van proportionaliteit, gegevensminimalisatie, privacy by design en een hoog niveau van gegevensbescherming.

Dit artikel schrijft geen verplicht gebruik van leeftijdsverificatie (via officiële documenten zoals ID) voor. De keuze van de manier en systeem rond leeftijdscontrole (algemene term voor het controleren van de leeftijd van gebruikers) blijft aan de aanbieder, voor zover het gehanteerde mechanisme

effectief is in het licht van het risico voor minderjarigen en voldoet aan de in de richtsnoeren omschreven waarborgen zoals proportionaliteit, evenredigheid en dataminimalisatie. Op die manier wordt een evenwicht nagestreefd tussen de bescherming van minderjarigen en de fundamentele rechten op privacy en gegevensbescherming.

Artikel 4

Dit artikel voegt een nieuwe taak toe aan de taken voor de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de Vlaamse Regulator voor de Media. Deze kamer zal toezicht houden op de naleving van artikel 28 digitaledienstenverordening en op de leeftijdsgrens die in uitvoering daarvan wordt opgelegd voor toegang tot tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten.

Aangezien het gaat om de handhaving ten opzichte van aanbieders van tussenhandeldiensten, zal de kamer dit toezicht uitvoeren met toepassing van hoofdstuk IV van de digitaledienstenverordening. Dit betekent onder meer dat het verstrekken van onjuiste, onvolledige of misleidende informatie, het niet beantwoorden of niet corrigeren van onjuiste, onvolledige of misleidende informatie en het zich niet onderwerpen aan een inspectie door deze aanbieders van tussenhandeldiensten kan worden gesanctioneerd met een maximale geldboete ter waarde van 1% van de inkomsten of de wereldwijde omzet van de aanbieder van de tussenhandeldiensten in het voorgaande boekjaar.

Artikel 5

Dit artikel voegt een specifieke sanctie toe die de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen kan opleggen bij een inbreuk op artikel 28 van de digitaledienstenverordening en op de leeftijdsgrens die in uitvoering daarvan wordt opgelegd voor toegang tot tussenhandeldiensten die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten. Gelet op de analogie van dit artikel met de digitaledienstenverordening loopt deze sanctie gelijk met de sancties die de algemene kamer kan opleggen bij niet-naleving van een verplichting uit de digitaledienstenverordening.

Artikel 6

Dit artikel voegt een nieuw artikel 237/0 toe dat een algemene delegatiebepaling bevat voor de bepalingen over gegevensverwerking in deel VIII/1 van het Mediadecreet. De bepaling laat de Vlaamse Regering toe om, binnen de grenzen van het decreet, nadere uitvoeringsregels vast te stellen over de verwerking van persoonsgegevens, de beveiliging ervan, de juistheid en actualisering van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Artikel 7

Dit artikel voegt een artikel 237/4/1 toe aan het Mediadecreet waarin de verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld in het kader van de opmaak van de lijst van tussenhandeldiensten vermeld in artikel 176/9/1, §2, en dit in

uitvoering van de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

In het kader van artikel 22 van de Grondwet en meer in het bijzonder gelet op het legaliteitsbeginsel dient een wettelijke basis voorhanden te zijn om de inmenging in het privéleven toe te laten. Deze wettelijke basis wordt voorzien in dit artikel, waarin de verwerking van de persoonsgegevens wordt geregeld. Dit artikel vormt de rechtsgrond waarop de administratie zich kan baseren bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van artikel 176/9/1 van dit decreet.

In dit verband kan ook verwezen worden naar het Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, en meer bepaald naar artikel 24 en artikel 30.

Verder houdt het legaliteitsbeginsel eveneens het voorzienbaarheids criterium in. Dat betekent dat de formulering van de opgenomen bepalingen voldoende precies dient te zijn, zodat een burger de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien. De desbetreffende bepaling bevat dan ook de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens.

Bij het overzicht van de essentiële elementen van desbetreffende verwerking van persoonsgegevens, werd hetzelfde stramien gevolgd als in de bestaande bepalingen in het mediadecreet betreffende de verwerking van persoonsgegevens: eerst wordt de verwerkingsverantwoordelijke, alsook het relevante verwerkingsdoeleinde bepaald, daarna de categorieën van betrokkenen wiens persoonsgegevens verwerkt worden en de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden, en tot slot de bewaartermijnen van de persoonsgegevens alsook de eventuele verdere verwerking van persoonsgegevens.

Conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk. De bewaartermijnen zijn gebaseerd op artikel 41 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019. Artikel 41 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën is op zijn beurt gebaseerd op de verjaringstermijn van het Burgerlijk Wetboek, die tien jaar bedraagt (artikel 2262bis). Gelet op deze algemene verjaringstermijn van tien jaar voor persoonlijke rechtsvorderingen is een bewaartermijn van tien jaar verantwoord, gelet op mogelijke geschillen die kunnen voortvloeien uit de opmaak van de lijst van tussenhandeldiensten.

De begrippen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming die in het mediadecreet gebruikt worden, dienen te worden begrepen in het kader van hun betekenis in de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Dit artikel heeft betrekking op verwerking van persoonsgegevens door de administratie. De rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens voor wat betreft de administratie is de uitvoering van taken van algemeen belang (artikel 6(1)(e) AVG) die aan haar worden opgedragen in artikel 3, 6° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de uitvoering van de taken die aan de administratie worden toegewezen krachtens het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

Artikel 8

Er wordt – ter bevordering van de leesbaarheid van het decreet – een nieuwe titel X toegevoegd onder deel VIII/1 die betrekking heeft op de gegevensverwerking door aanbieders van tussenhandeldiensten.

Artikel 9

Verwezen wordt naar de toelichting onder artikel 6. Dit artikel voegt een artikel 237/33 toe aan het Mediadecreet waarin de verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld in het kader van het waarborgen van de naleving van de leeftijdsgrens vastgesteld in artikel 176/9/1, paragraaf 1, zoals opgelegd aan de aanbieders van tussenhandeldiensten in artikel 176/9/1 paragraaf 2, en dit in uitvoering van de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens voor wat betreft de aanbieders van tussenhandeldiensten is het uitvoeren van een wettelijke verplichting (artikel 6(1)(c) AVG), meer bepaald de verplichting tot het waarborgen van de naleving van de leeftijdsgrens vastgesteld in artikel 176/9/1, paragraaf 1.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER